

Hivatkozni a következő formában:

**Fedinec Csilla: Ukrajnai államfőválasztás 2010: merre visz az út?
EGYENLITŐ 8. évf. 2010. 3 sz.. 27–31. old.**

Ukrajnai államfőválasztás 2010: merre visz az út?

A kérdést úgy is feltehetnénk: merre visz a gyorsforgalmi út? Autópályák ugyanis nincsenek Ukrajnában, s ezen (is) bukhat a 2012-es, Lengyelországgal közösen rendezendő foci EB, Ukrajna nagy esélye a gyors infrastrukturális fejlődésre és az európai ismertségre. A magyarországi médiában (írott és elektronikus) állandó jelzővé vált szinte, hogy alig tudunk valamit Ukrajnáról, alig foglalkozunk vele, pedig például a legnagyobb szomszédunk. Állandó jelző, holott ez egyáltalán nincs így, csak a szűk szakmai kör tudása nem megy át az eziránt nem fogékony sajtóba.

Ukrajnai államfők

A modern államfői intézmény kezdeteit Ukrajnában az 1917-es oroszországi bolsevik forradalom után létrejövő Ukrán Népköztársasághoz kötik, melynek kormánya, a Központi Tanács 1919. január 22-i rendeletében kimondta Ukrajna teljes politikai függetlenségét Oroszországtól, 1918. április 29-én pedig államfővé választotta Mihajlo Hruszevszkijt.

1991. július 5-én az Ukrán Szovjet Szocialista Köztársaság Legfelsőbb Tanácsa, azaz parlamentje rendeletet fogadott el az Ukrán SZSZK államfőjének megválasztásáról. Időközben, 1991. augusztus 26-ával az ország függetlenné vált, így 1991. december 1-jén a lakosság már az önálló Ukrajna államfőjét választotta meg Leonyid Kravcsuk személyében, aki egyébként a Szovjetunió időszakában az ukrán tagköztársaság utolsó vezetője volt. 1994 júliusában előrehozott választásokkal foglalta el az államfői pozíciót Leonyid Kucsma, akit 1999-ben újraválasztottak. A következő államfőválasztásra 2004 végén került sor, amikor az ún. narancsos forradalommal Viktor Juscsenko került az ország élére, s töltötte be ezt a pozíciót a soros, nemrégiben, 2010 elején lezajlott választásokig.

Egység és egyenetlenség

2004. novemberi elnökválasztás alkalmával az előrejelzések Viktor Juscsenko biztos győzelmét jósolták, mégis a regnáló miniszterelnök, Viktor Janukovics kapott papíron több szavazatot. November 22-én Vlagyimir Putyin orosz elnök gratulált Janukovicsnak győzelméhez. Az alulmaradt Juscsenko az eredmény miatt tiltakozásra szólította fel híveit. Az emberek kivonultak Kijev főterére és Juscsenko pártjának – Mi Ukrajnánk – színében, narancsszínű zászlók alatt követelték a választások megismétlését. Juscsenkót támogatta a Julia Timosenko vezette tömörülés és a szocialisták is. Aleksander Kwaśniewski lengyel és Valdas Adamkus litván köztársasági elnökök közvetítettek a szembenálló felek között. A nyugati világ egyértelműen Juscsenko pártján volt, határozott véleményt nyilvánított az ügygel kapcsolatban. December 3-án a Legfelsőbb Bíróság kimondta az elnökválasztás érvénytelenségét. A december 26-ra kiírt megismételt választásokat Juscsenko nyerte meg.

Janukovics miniszterelnöknek mennie kellett. Azonban a „narancsos erők” közti egyetértés időlegesnek és ingatagnak bizonyult, végül teljes szakításhoz vezetett.

2005. februártól Julia Timosenko került a kormány élére, azonban együttműködése az államfővel kétesnek és rövid életűnek bizonyult. Kölcsönösen hivatali visszaélésekkel vádolták egymást. 2005. szeptemberétől az államfő pártjához tartozó Jurij Jehanurov vette át a kormányrudat. A 2006. március 26-i parlamenti választásokat Janukovics vezette Régiók Pártja nyerte meg, azonban Viktor Juscsenko államfő az őt 2004. decemberében hatalomra segítő „narancsos forradalom” pártjaitól (Julia Timosenko Blokkja, Mi Ukrajnánk Blokk, Szocialista Párt) várta a kormányalakítást. Hosszas huzavona után június 22-én a három parlamenti frakció (Julia Timosenko Blokkja, Mi Ukrajnánk Blokk, Szocialista Párt) megalakította a „narancsos koalíciót”. A koalíció Petro Porosenkót (Mi Ukrajnánk Blokk) jelölte parlamenti elnöknek. A szocialisták azonban meggondolták magukat és Alekszandr Moroz személyében saját jelöltet állítottak. Velük együtt a Régiók Pártja és a Kommunista Párt megszavazták a szocialista jelöltet. Július 7-én Szocialista Párt tagjai hivatalosan kiléptek a „narancsos koalícióból”. A választásokon győztes Régiók Pártja, valamint a Szocialista Párt és a Kommunista Párt megalakította a „válságellenes koalíciót”, amely Viktor Janukovicsot jelölte miniszterelnöknek (Régiók Pártja). Augusztus 4-én a parlamenti többség megszavazta Viktor Janukovicsot miniszterelnöknek.

2007 februárjában Julia Timosenko Blokkja és a Mi Ukrajnánk Blokk közös ellenzéki frakciót alakított. Március 21-én a parlament megszavazta gazdasági miniszternek Anatolij Kinahot, az ellenzéki Mi Ukrajnánk Blokk jelöltjét. Másnap a Mi Ukrajnánk Blokkhoz tartozó Gyáriparosok és Vállalkozók Pártjának vezetőjeként Kinah javasolta parlamenti képviselőtársainak és egyben párttársainak, hogy lépjenek ki az ellenzéki frakcióból és csatlakozzanak a kormánykoalícióhoz. A kormánykoalíció ugyanezen a napon úgy döntött, hogy „válságellenes koalíció” helyett „nemzeti egység koalíciója” néven fut tovább. Julia Timosenko Blokkjából 5 képviselő és a Mi Ukrajnánk Blokkjából 6 képviselő is átült a kormánykoalíció padsoraiba. Törvénytelennek tartva ezt a parlamenti átrendeződést, április 2-án Juscsenko államfő aláírta a rendeletet a parlament feloszlatásáról. Ugyanezen a napon a kormány alkotmányellenesnek nyilvánította a rendeletet és az alkotmánybírósághoz fordult. A pártok között megkezdődtek a puhatolózások az esetleges választások esetére. A külföld ismét határozott véleményt alkotott. Többek között a Pentagon kijelentette, hogy telepíteni fogják a rakétavédelmi rendszert Lengyelország és Csehország területére. Ukrajna ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy az érintett országok belügye, Oroszország azonban tiltakozott. 2004 decemberében a lengyel és a litván államfő közvetített, s ezt most is megtennék. Kwaśniewski volt lengyel elnök nem hivatalos látogatáson Kijevben járt; ugyanígy, Marek Sivec, az Európai Parlament ukrán kapcsolatokat felügyelő bizottságának vezetője, Mario David, az Európai Néppárt portugál alelnöke, Gediminas Kirkilas litván miniszterelnök. Azonban Janukovicsal és Juscsenko is kijelentették, hogy nincs szükség külföldi közvetítőkre. Közben az ukrán parlament gőzerővel dolgozott, többek között sürgősséggel tárgyalta az Abháziából (Grúzia) a fegyveres konfliktus elől Ukrajnába menekült emigránsok ügyeinek méltányos elbírálását. Végül 2007. szeptemberében közös megegyezéssel megtartották az előrehozott parlamenti választásokat, melyet ismételten a Régiók Pártja nyert meg, de Timosenko alakíthatott kormányt.

„Két Ukrajna” és a narancsos forradalom

Andrij Portnov hívja fel rá a figyelmet elemzésében, hogy a 2004. évi narancsos forradalom eseményei az értelmiséget teljesen váratlanul érték és igen mélyreható következményekkel jártak az ukrán társadalom számára. Egyik váratlan következménye volt a

széles körű diskurzus (ráadásul nem csak Ukrajnában, hanem a világban is) arról, hogy az országon belül mély regionális választóvonalak húzódnak, amit a „két Ukrajna” képlettel fejeztek ki. Ez a képlet olyan univerzális magyarázatnak bizonyult, amely gyakorlatilag abszolút módon leuralta a közbeszédet. A nyugati világban „a mélyen kettéosztott ország” képzetét nem a politikai szembenállás kategóriáival írták le, hanem „geopolitikai háborúnak” tüntették fel az „Európa párti” Nyugat-Ukrajna és az „orospárti, piacellenes” Kelet-Ukrajna között. Ezt a „orospártiságot” és „piacellenességet” Huntington terminológiája szerint nyilvánították kelet-ukrán normának és civilizációs sajátosságnak. Denis Soltys észrevétele, hogy amikor Huntington a Dnyeper vonalára helyezi a civilizáció határát, újratermeli a nemzetközi kapcsolatok értelmezését a „befolyási övezetek” kategóriái szerint és abból a kétséges elképzelésből indul ki, hogy a nyugat saját belátása szerint állapíthatja meg „saját” civilizációja határait. Az ukrán kommentárokból épp az ellenkezőjét figyelhetjük meg, igen gyakran teljes mértékben ignorálják a regionalizmus problémáját, amit a nyilvánosságban nem beszéltek ki az elmúlt években; az egyik vagy másik jelölt melletti voksolást a választások alkalmával a lakosság „zombiként” való működésében írják le. Portnov szerint mindkét esetben a leegyszerűsítő magyarázatról van szó, aminek az lett az ára, hogy a választott elvnek alá nem rendelődő adatokkal egyáltalán nem foglalkoztak.

A „két Ukrajna” mítosza (azaz a nemzeti szempontból öntudatos Ukrajnáé és a „másik” Ukrajnáé, melyek közül az előbbi a kívánatos norma), elsősorban Mikola Rjabcsuk publikációiban jelent meg. Volodimir Kulik hívta fel rá a figyelmet, hogy ez a megközelítés ignorálja az egyes csoportokon belüli eltéréseket és az ukrán társadalom egyéb törésvonalait. Vitába szállt az elképzeléssel Tatyjana Zsurzszenko is, aki szerint elfogadhatatlan, hogy etnolingvisztikai kritériumok alapján képezzenek erkölcsi választóvonalat, amelynek eredményeképpen a polgári társadalmat és a demokráciát az ukrán ajkúsággal, a korrupciót, az árnyékgazdaságot és rossz zenét pedig az orosz ajkúsággal azonosítsák. Jaroszlav Hricak pedig arra hívta fel a figyelmet, hogy nem korrekt következtetéseket levonni a törésvonalak mélységéről mindösszesen csak két véglet, Lemberg és Doneck alapján.

A nemzet eszméje megjelent a történelmi múlt, a hősök és antihősök átértékelésében és a napi politikai gyakorlatban is. Az ukránosítás legfőbb terepévé pedig az oktatásügy vált. Bár az ország az elmúlt két évtizedben egyre jobban megtanult ukránul, beleértve a vezető politikusokat is, a még meglévő hiányosságokat az államnyelv pozícióinak javításával kívánta kiküszöbölni. Csernicskó István összefoglalása (Magyar Tudomány, 2009. november) szerint miután az ukrán csak 1989-ben válhatott államnyelvvé Ukrajnában, ezért a politikai és társadalmi elit egy része nem a kisebbségi nyelvek védelmét, hanem az ukránnak mint államnyelv funkcióinak kiterjesztését, presztízsének megerősítését tekinti elsőrendű feladatnak. Bár az Alkotmány kimondja, hogy „Ukrajnában az államnyelv az ukrán”, az ezt kimondó cikkely értelmezését illetően alkotmánybíróági határozat is született, miszerint „Az államnyelv (hivatalos nyelv) alatt az a nyelv értendő, mely az állam által ráruházott jogi státusa alapján a társadalmi élet nyilvános szféráiban a kötelező érintkezés nyelve.” Az ország sajátos nyelvi helyzete miatt sokkal nagyobb az országban az ukrán nemzetiségűek aránya, mint azoké, akik az ukránt vallják anyanyelvüknek. Ezért is az ukrán oktatási reformok szinte mindegyike együtt jár az ukrán nyelven folyó oktatás megerősítésével, terjesztésével. Különösen érvényes ez az új típusú érettségi és felvételi vizsgák bevezetésére – összefüggésben a bolognai oktatási modellre való áttéréssel – éppen a Juscsenko-Timosenko időszakban: az úgy nevezett független vizsgaközpontokban csak államnyelven lehet vizsgázni, amelynek sikertelensége lehetetlenné teszi a továbbtanulást. Ez a helyzet egyértelműen diszkriminálja a nem szláv nyelvű kisebbségeket, s a kisebbségi oktatási rendszer összeomlásával, de legalábbis erőteljes visszaszorulásával fenyeget.

Nem humortalan nép az ukrán. A Timosenko-kormány oktatási minisztere (a Mi Ukrajnánk kvótája alapján), Iván Vakarcsuk korábban a leMBERGI Ivan Franko Nemzeti

Egyetem rektora volt. Lemberg patinás intézménye az Operaház, melynek alagsorában alternatív bulizós-kajálós helyet működtetnek, melye 2009 tavaszán volt alkalmam kipróbálni. Az étlapon szerepelt például Edu bácsi kedvence, egy valóban finom étel, amelynek névadója az Operaház igazgatója és szerepelt rajta az oktatási miniszter salátája is, ami nem volt más, mint vékony csikokra vágott káposzta, kazalként felhalmozva a tányérra, minden (öntet, só, egyebek) nélkül, natúr állapotban.

Államfőválasztás 2010

Így jutunk el a 2010-es államfőválasztáshoz, amelynek szereplőit és motivációt nem értenék meg a fenti előtörténet nélkül. A 2010-es államfőválasztás nyitánya 2009 őszén a H1N1 vírus megjelenése. A vírus felüti fejét Ukrajnában is, amivel összefüggésben több hétre bezárják az oktatási intézményeket és megtiltják a tömegrendezvényeket, hivatkozással az egészségügyi helyzettel kapcsolatos karanténra. Van, aki ezt úgy értékeli, hogy veszélyes járvány van, cselekedni kell, de van, aki szerint megkezdődött a kampány, s így akarja a hatalom elejét venni a választási nagygyűléseknek. Még 2010 januárjának legelején sem mindenki teljesen biztos abban, hogy a választásokat nem fogják elhalasztani.

A főszereplők ugyanazok, mint 2004-ben: Viktor Janukovics és az immár megosztott „narancsos erők”: a regnáló államfő, Viktor Juscsenko és a regnáló miniszterelnök, Julia Timosenko. Az utóbbiak azonban már rég nem beszélnek egy politikai nyelvet, nyilvánvalóan ellenlábasai egymásnak. A január 17-i első fordulóban Juscsenko a 18 jelölt között az 5. lett 5,45%-kal, bár az arányok érzékeltetése érdekében tudni kell, hogy ez közel 1 millió 350 ezer szavazatot jelentett. Az első két helyen Viktor Janukovics (35,32%, több mint 8,6 millió szavazat) és Julia Timosenko (25,05%, több mint 6,1 millió szavazat) végzett, ők jutottak a második fordulóra. (A győzelemhez az első fordulóban abszolút többségre, a másodikban egyszerű többségre van szükség.) A 3. helyre meglepetésre Szerhij Tihipko jött fel 13,05%-kal (a Nemzeti Bank volt elnöke, Janukovics 2004-es stábjának vezetője). Tihipko ígéretéhez híven a 2. fordulóban egyik jelölt mellett sem agitált, mint ahogy nyilvánosan nem tette ezt a többi kiesett jelölt sem.

A második fordulóra február 7-én került sor. A szavazatszámolás igen izgalmas volt, mert ahogy haladt előre az idő, Timosenko egyre inkább megközelítette Janukovicsot. Ezt a „jelenséget” – hatalmas különbség ledolgozását – magyarázhatjuk az úgynevezett „adminreszúrsszal” (administration resource) is: az 1999-es választások előtt gyakorolta először a hatalom, hogy országszerte lecserélte a megyék felső vezetését, ugyanez történt a 2004. évi választások után is. A lojalitáshoz szoktatott vezetést a minisztériumoktól a járásokig a mostani választási időszakban is a konkrét cselekvéstől visszatartotta, a kivárási álláspontjára helyezte: nem tudni, mi lesz a választások után. Akár új parlamenti választások is elképzelhetők, hiszen a jelenlegi parlamenti viszonyok nem teszik lehetővé sem az államfő, sem a miniszterelnök fölényét, akik viszont nyilvánvalóan nem fognak együttműködni.

Az államfőválasztás végeredménye: Janukovics a szavazatok 48,95%-át szerezte meg (közel 12,5 millió szavazó), Timosenko pedig 45,47%-át (több mint 11 millió szavazó). A Különbség nem egész 3% (majdnem 900 ezer szavazó). A véleménynyilvánítási kedv nem lanyhult: az első fordulóban a választásra jogosultak 66,76%-a, a második forduló napján pedig 69,15%-a járult az urnákhoz. Timosenko tett olyan kijelentéseket, hogy nem ismeri el a választások végeredményét, az embereket az utcára fogja szólítani, mert csalás történt, február 13-án a néphez („az ukránokhoz”) intézett felhívásban közölte, hogy bírósághoz fordul. A narancsos forradalom filingje azonban másban nem vetődött fel, amiben közrejátszott, hogy ezúttal a külföld is egészen másképp reagált. Az országban számos külföldi megfigyelő volt jelen, akik szerint az ukrain elnökválasztás megfelelt az Európai Biztonsági és

Együttműködési Szervezet (EBESZ), valamint az Európa Tanács normáinak. Ezt hangsúlyozta többek között Joao Soares, az EBESZ Parlamenti Közgyűlésének elnöke a megfigyelő küldöttségek vezetőinek kijevi sajtóértekezletén. Eörsi Mátyás, az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése küldöttségének vezetője értékelése szerint pedig „a választások érdekesebbek voltak a szavazók számára, és unalmasak a megfigyelők számára”. Február 11-én már a washingtoni Fehér Ház is azt közölte, hogy Barack Obama amerikai elnök gratulált Viktor Janukovicsnak az ukrain elnökválasztáson elért sikeréhez, és megelégedését fejezte ki a választás lebonyolításával kapcsolatban.

Zbigniew Brzezinski 2004-ben a narancsos forradalomról azt nyilatkozta a BBC-nek, hogy Ukrajnában annak vagyunk a tanúi, hogy drámai házasságra lép az ukrán nacionalizmus és az ukrán demokrácia. Juscsenko elnöknek arra kellene törekednie, hogy megszólítsa az orosz nyelvű lakosságot is. 2009 októberében a Voice of America számára adott interjújában a közelgő elnökválasztással kapcsolatban leszögezte: mind a belföld, mind a külföld számára fontos a demokratikus berendezkedés konszolidálása Ukrajnában olyan értelemben, hogy Ukrajnát vonzóvá tegye Európa többi része számára. A kulturális örökség tekintetében Ukrajna Európa része. Be kell bizonyítani, hogy ez így van politikai és társadalmi-gazdasági értelemben is. A felelősség elsősorban az ukrán értelmiségi elitre hárul. A politológus Lemberg díszpolgárává választásakor hangsúlyozta, hogy szükség van a független ukrán államra, mert ez jelzi a birodalmi gondolkodás végét. Ukrajnára szükség van a történelmi transzkontinentális Európához.

Magyar kártya

Az ukrain elemzők a magyarokat tartják az ukrain kisebbségek között politikailag a legszervezettebbnek. Két legnagyobb érdekvédelmi szervezetük a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (1989) és az Ukrain Magyar Demokrata Szövetség (1991). 2005-ben mindkettő pártot alakított KMKSZ Ukrain Magyar Párt (KMKSZ UMP), illetve Ukrain Magyar Demokrata Párt (UMDP) néven. Ukrajnában csak a magyaroknak vannak etnikai pártjaik.

Leonyid Kucsma államfő 1999-es újraválasztása előtt Kárpátalján is kampányolt, azzal biztatta a magyarokat, hogy amennyiben rá szavaznak, támogatni fogja autonómia-törekvéstüket. Az elnökválasztás után, 2001-ben elfogadott törvény szabad gazdasági övezet létrehozásáról rendelkezik Kárpátalja területén, amely azonban csak egy zsebkendőnyi méretű területet jelölt ki. Azonban az ebből származó előny is elveszett, amikor egy 2005-ös kormánydöntéssel megszüntették a különleges gazdasági övezetek területén nyújtott befektetői kedvezményeket.

A 2004-es államfőválasztás első fordulóját október 31-én tartották. Kárpátalján Juscsenko minden választási körzetben győzött, kivéve a megye egyetlen magyar többségű járását, a Beregszászit (pontosabban azt a választási körzetet, melyhez nagyjából ez a járás tartozik), ahol a többség Janukovicsra szavazott. Viktor Baloga, Juscsenko kárpátaljai választási stábjának vezetője megkereste Kovács Miklóst, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség elnökét, s a megbeszélés után Kovács Kijevben, Orbán Viktor, a Fidesz elnökének jelenlétében, Viktor Juscsenkóval megállapodást írt alá együttműködésről. Ennek eredményeképpen már a második fordulóban Juscsenko nyert a beregszászi körzetben is, illetve a második megismételt második fordulóban, december 26-án is, amikor a megyében Juscsenko 67,45%-ot ért el, a beregszászi választási körzetben pedig 67,64%-ot. A KMKSZ-közel Kárpátalja c. hetilap 2004. november 19-i számában így számolt be az eseményről: „A megállapodásban a KMKSZ vállalja, hogy az ukrán elnökválasztás november 21-i második fordulójában minden rendelkezésére álló eszközzel támogatja Viktor Juscsenko elnökjelölt

megválasztását Kárpátalja magyarlakta településein. Ennek fejében Viktor Juscsenko megválasztása esetén támogatja a KMKSZ-nek a Tisza melléki járás létrehozását célzó kezdeményezését, elősegíti a sztálinizmus magyar áldozatainak rehabilitálását és kárpótlását, valamint azon mechanizmusok létrehozását, melyek biztosítanák az ukrainai kisebbségek, köztük a magyarok érdekeinek hatékony megjelenítését a Legfelsőbb Tanácsban. Az ellenzéki elnökjelölt ugyancsak vállalta a kárpátaljai magyarság nyelvi jogainak bővítését és gyakorlati megvalósításukat, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola átfogó támogatását, a magyar oktatási intézményrendszer fejlesztését, s az annak irányítására hivatott külön állami intézmény létrehozását. Végül Viktor Juscsenko kötelezettséget vállalt a magyar állam által a Kárpátalján élő magyaroknak nyújtott anyaországi kedvezmények és támogatások akadálymentességének biztosítására is.” Ugyanitt Kovács nyilatkozata a megegyezésről: „A Kárpát-medencében egyedülálló az, amire a magyar közösség most ígéretet kapott. Remélem, hogy választási győzelmünk után ezeket a közös terveket megvalósíthatjuk.”

A 2010-es választások alkalmával a KMKSZ úgy döntött, hogy nem foglal állást az elnökválasztási kampányban. Ezzel kapcsolatban a Kárpátalja c. lap 2010. január 29-i számában nyilatkozott Kovács Miklós elnök, politológus. Kovács úgy emlékszik vissza, hogy Juscsenko 2004-es támogatásának az volt a „kiinduló feltétele”, hogy a huszti magyar iskolának rendeződjön a helyzete, ami akkor teljesült. „A mostani helyzetben az együttműködés feltételét a magyar érettségi és a tankönyvhelyzet kielégítő megoldása jelentette volna”, azonban ez nem történt meg, noha 2009. december 31-én Timosenko miniszterelnök utasította az oktatási minisztert a sérelmes oktatási rendelkezések felülvizsgálatára.

Az erről szóló Timosenko-level faximiléjét az ukrainai sajtó is leköszölte (Miszcevicz Csasz, 2010. január 15.) – nem túl korán ahhoz, hogy az ukrán nemzeti oldal tematizálni tudja, de időben ahhoz, hogy például a magyarok „észrevegyék”.

Ugyanakkor az UMDSZ a választások előtt határozottan állást foglalt Viktor Janukovics támogatása mellett. Több más kisebbségi szervezettel együtt az UMDSZ együttműködési megállapodást kötött Janukovicsal. Tóth Mihály tiszteletbeli elnök, kisebbségszakértő a (z igazi) Kárpáti Igaz Szó (vagy: (zöld) Kárpáti Igaz Szó) 2010. február 4-i számában többek között kifejtette: „Hogy mit hozhat a jövő? A bolognai rendszer továbbra is vitás kérdés a szakmán belül is. [...] nagy valószínűséggel előre jelezhető, hogy a teszt típusú tudásfelmérés megmarad, viszont minden bizonnyal megszűnik a kizárólagossága. Azaz csak az egyik formája lesz a továbbtanulás lehetősége megszerzésének. Viktor Janukovics elnökjelölt és a három mérvadó ukrainai kisebbségi szervezet által kötött szerződés több pontja kihangsúlyozza a kérdés kisebbségek számára megnyugtató rendezésének szükségességét. Ennél magasabb szintű garanciák a politikában gyakorlatilag nem léteznek, ami csak növeli a valószínűségét annak, hogy a jelölt győzelme esetén e vállalások meg is valósulnak.”

A (z igazi) Kárpáti Igaz Szó 2010. február 3-i száma választási különszám volt, melyben lehozták többek között Viktor Janukovics nyílt levelét: „Tisztelt magyarok! [...] Mindig tisztelettel és csodálattal tekintetem és tekintek Önökre, hiszen szorgalmuknak, munkaszeretetüknek, igyekezetüknek köszönhetően egy kis Európát tudtak varázsolni Ukrajnában. [...] Biztosítom Önöket, hogy államfővé történő megválasztásom esetén mindent megteszek annak érdekében, hogy igaz magyarként élhessenek szülőföldjükön. Ennek érdekében kötöttem együttműködési megállapodást az Ukrainai Magyar Demokrata Szövetséggel. Garantálom, hogy választási győzelmem esetén következetesen valóra válnak az abban foglaltak. Egyik első lépésként visszavonjuk azokat a korlátozó intézkedéseket, amelyek a magyar oktatási rendszert, a magyar iskolásokat, a végzősöket sújtják. Emellett megteremtjük a feltételeket ahhoz, hogy Önök megőrizhessék, fejleszthessék anyanyelvüket, szabadon használhassák azt az oktatásban, az igazságszolgáltatásban, az államigazgatásban, a

médiában stb. Kedvező körülményeket biztosítunk, hogy akadálytalanul tarthassák a kapcsolatot anyaországukkal, szabadon használhassák nemzeti jelképeiket. Képviselőiket mind helyi, mind regionális, illetve országos szinten bevonjuk az államigazgatásba, támogatjuk, hogy közösségük visszanyerje parlamenti képviseletét. [...]”.

Nincs értelme találgatásokba bocsátkozni, hogy vajon mi valósul meg az ígéretekből. Mindenesetre oktatásügyben a legkisebb engedmény, változás is hatalmas nyereség a kárpátaljai magyarság jövőjét illetően. Ma ezek a változások valószínűbbnek látszanak, mint az, hogy a két magyar szervezet kezét nyújtson egymásnak.